

**مقایسه تطبیقی برنامه‌های پیشنهادی وزرای کابینه نهم
با قانون برنامه چهارم توسعه و سند چشم‌انداز بیست‌ساله**

(ویژه کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی)

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۲	اهداف کلان و جهت‌گیری‌های راهبردی دولت جدید
۹	برنامه‌های وزیر جهاد کشاورزی
۱۲	مقایسه برنامه‌های وزیر جهاد کشاورزی با قانون برنامه چهارم توسعه و سند چشم‌انداز بیست‌ساله
۱۲	الف) قانون برنامه چهارم توسعه
۱۹	ب) سند چشم‌انداز بیست‌ساله

مقایسه تطبیقی برنامه‌های پیشنهادی وزرای کابینه نهم با قانون برنامه چهارم توسعه
و سند چشم‌انداز بیست‌ساله
(ویژه کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی)

مقدمه

برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در زمان ریاست جمهوری جناب آقای خاتمی تدوین و به تصویب رسیده است. اما قبل از پایان سال اول اجرای این برنامه، دولت جدید با رویکردی جدید، مسئولیت امور کشور را بر عهده گرفت و شعارهایی از قبیل عدالت محوری، مهرورزی با بندگان خدا، مبارزه با فساد و تبعیض، تضمین اصلاح و پیشرفت کشور را سرلوحه اهداف خود قرار داد. دولت جدید در مجموع عملکرد مدیریتی قوه مجریه را بعد از جنگ مورد انتقاد قرار داده است.

به نظر می‌رسد ارائه گزارشی در خصوص برنامه‌ها و اهداف پیشنهادی وزارتخانه‌ها ضروری باشد. این گزارش می‌تواند به لحاظ راهنمایی کارشناسان جهت ارزیابی برنامه‌ها و پیش‌بینی روند آینده جهت‌گیری‌های مربوط به سیاست‌های اعلام شده قابل استفاده باشد. ذکر چند نکته در این جا لازم به نظر می‌رسد.

۱. گزارش با دید انتقادی تهیه نشده و فقط به لحاظ مقایسه برنامه‌های پیشنهادی از سوی وزرا با قانون برنامه چهارم و سند چشم‌انداز بیست‌ساله تهیه شده است.

۲. در این گزارش فقط برنامه وزرایی که در مرحله نخست موفق به اخذ رأی اعتماد از مجلس شورای اسلامی شده‌اند؛ آورده شده است.

۳. در برنامه اکثر وزرا جملاتی مشابه و گاه منطبق با عبارات مذکور در سند چشم‌انداز دیده می‌شود.

اهداف کلان و جهت‌گیری‌های راهبردی دولت جدید

راهبردهای کلان

- بسط عدالت
- توسعه و تعالی همه جانبه و درون‌زا، مبتنی بر اسلام ناب محمدی (ص) و متناسب با مقتضیات عصر کنونی
- بکارگیری علوم و فنون پیشرفته برای تحقق عدالت
- ارتقای سلامت و رفاه اجتماع

اهداف کلان و جهت‌گیری‌های راهبردی

۱. صیانت از قانون اساسی و تلاش برای پیاده‌سازی همه اصول قانون اساسی به عنوان میثاق ملی
۲. تعمیق و نهادینه‌سازی مردم‌سالاری دینی
۳. تعامل سازنده و مؤثر با جهان امروز براساس منافع ملی
۴. حرکت در راستای تحقق سند چشم‌انداز بیست ساله و دستیابی به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری
۵. حرکت برای دستیابی آحاد جامعه به عدالت، رفاه، سلامت و معنویت
۶. تربیت نسلی آگاه، صالح و منتظر برای زمینه‌سازی تحقق حکومت عدل جهانی
۷. استفاده از مدیریت تحول‌گرا، انقلابی، خدمتگزار، کارآمد، عدالت‌گستر، سالم، متواضع و پاسخگو در برابر مردم
۸. تشکیل دولتی عقلایی، کارا، مردمی، کم‌هزینه، پرفایده، پرکار و صبور
۹. تقویت احساس مسئولیت آحاد مردم در قبال سرنوشت کشور و تصمیمات دولت در راستای تحقق کابینه هفتاد میلیونی
۱۰. حرکت در جهت تحقق این شعار که مردم صاحبان حقیقی کشور بوده و مسئولان و مدیران، خدمتگزاران مردم هستند.
۱۱. استفاده برابر آحاد جامعه از فرصت‌ها در جهت تحقق عدالت اجتماعی

۱۲. مبارزه همه جانبه با فقر، فساد، تبعیض، ویژه‌خواری و فامیل‌گرایی

۱۳. حرکت برای برپایی جامعه‌ای پیشرفته، مرفه و نمونه اسلامی

۱۴. استفاده از راهبرد عدالت، صلح و عزت در روابط بین‌المللی

اهداف اقتصادی

۱. کاهش تورم و نرخ سود بانکی با هدف افزایش قدرت خرید مردم و تقویت تولید به عنوان سیاست محوری دولت نهم
۲. هدفمند کردن یارانه‌ها به نفع اقشار ضعیف
۳. اعمال مدیریت اثربخش برای کاهش هزینه‌های دولت
۴. رفع موانع تولید داخلی و امکان‌پذیری تولید رقابتی مبتنی بر نوآوری فناوری
۵. ارتقای امنیت سرمایه‌گذاری و پشتیبانی از سرمایه‌گذاری خطرپذیر
۶. حمایت از گسترش فعالیت‌های تحقیقی، توسعه و نوآوری.
۷. حمایت از توسعه مطالعات مربوط به امکان‌پذیری طرح‌های سرمایه‌گذاری
۸. حمایت از مراکز کارآفرینی، مراکز رشد و پارک‌های علمی و تحقیقاتی و شهرک‌ها و نواحی صنعتی
۹. بهینه‌سازی مصرف انرژی
۱۰. تنظیم بازار با توجه به ظرفیت تولید داخلی و نیاز به واردات
۱۱. تنظیم روابط تجاری با کشورهای خارجی براساس سطح و کیفیت روابط سیاسی
۱۲. تهیه برنامه توسعه همه جانبه برای ۱۰ هزار روستای مستعد
۱۳. حمایت از توسعه صادرات برای تقویت تولید داخلی
۱۴. ترویج استفاده از محصولات داخلی در دستگاه‌های دولتی
۱۵. حمایت از ایجاد مراکز تولید و انتقال فناوری در کشور

۱۶. حمایت از ایجاد مراکز مشاوره فناوری با استفاده از شرکت‌های داخلی و خارجی
۱۷. سامان‌دهی طرح‌های عمرانی نیمه تمام و آغاز پروژه‌های جدید صرفاً بر مبنای مطالعات امکان‌پذیری، اجرای مهندسی ارزش و داشتن توجیه اقتصادی و اجتماعی
۱۸. افزایش تولید در واحد سطح و توسعه سطح زیر کشت و تأمین منابع و امکانات لازم برای تحقق این امر
۱۹. تلاش برای خودکفایی در تولید داخلی کالاهای اساسی
۲۰. حمایت از بخش کشاورزی از طریق تسهیلات بانکی با کارمزد کم و سایر ابزارهای مؤثر
۲۱. توجه جدی به سیاست‌های افزایش درآمد کشاورزان به ویژه در رابطه با قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی و ارتقای کارآمدی خریدهای تضمینی
۲۲. حمایت منطقی از تولیدات داخلی
۲۳. تقویت و حمایت از توسعه صنایع کوچک و صنایع دستی به ویژه فرش و صنایع تبدیلی در روستاهای منتخب از طریق تسهیلات بانکی با کارمزد کم و دیگر ابزارهای لازم
۲۴. تقویت صنعت گردشگری
۲۵. توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی
۲۶. تقویت مزیت‌های رقابتی و توسعه صنایع مبتنی بر منابع داخلی نظیر صنایع انرژی، معدنی، پتروشیمی، تبدیلی و تکمیلی و زنجیره‌های پایین‌دستی آن
۲۷. توسعه بازار بورس به عنوان یکی از منابع اصلی تأمین و تولید سرمایه
۲۸. حمایت از توسعه شرکت‌های تعاونی و شرکت‌های سهامی عام فراگیر و همچنین توسعه متوازن مناطق مختلف کشور با هدف تأمین عدالت
۲۹. ایجاد تحول در سیستم توزیع کالا و خدمات با استفاده از شیوه‌های نوین
۳۰. کاهش برنامه‌ریزی شده وابستگی بودجه عمومی به درآمد نفت و اختصاص درآمد نفتی به توسعه سرمایه‌گذاری در کشور
۳۱. مقابله با مفاسد اقتصادی نظیر فرار مالیاتی، اقتصاد زیرزمینی و امثالهم
۳۲. جلوگیری از اسراف و تبذیر منابع دولتی و اشرافیت دولتی

۳۳. رعایت اولویت در تخصیص منابع
۳۴. حرکت به سوی ایجاد مدیریت خدمات شهری واحد با محوریت شهرداری‌ها
۳۵. توزیع عادلانه فرصت‌های شغلی و دسترسی برابر به عوامل تولید
۳۶. مقابله با انحصارات و امتیازات ویژه
۳۷. اصلاح نظام بودجه‌ای کشور براساس فعالیت و نه تداوم بودجه سنواتی قبلی
۳۸. برنامه‌ریزی برای افزایش امنیت سفرهای زمینی، هوایی و آبی
۳۹. بازسازی بافت‌های فرسوده شهری و روستایی و مقاوم‌سازی ساختمان‌ها با استفاده از مشارکت مردمی
۴۰. ممنوعیت فعالیت اقتصادی برای کارکنان دولت به ویژه مسئولان و عدم امکان طرف قرارداد شدن آنها با دستگاه‌های دولتی
۴۱. تهیه برنامه جامع اکتشاف، استخراج و تولید، تصفیه، تبدیل، فروش، توزیع و مصرف منابع انرژی و حامل‌های انرژی
۴۲. افزایش رقابت‌پذیری اقتصاد
۴۳. ارتقای بهره‌وری عوامل تولید نظیر سرمایه، مواد، انرژی و نیروی کار
۴۴. توسعه صنعت و فناوری براساس نتایج آمایش سرزمین
۴۵. بکارگیری فناوری‌های پیشرفته در صنایع موجود و ایجاد صنایع جدید مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته
۴۶. ایجاد ثبات اقتصادی از طریق اعمال سیاست‌های پولی، ارزی و تجاری مناسب
۴۷. توسعه صندوق‌های قرض‌الحسنه همراه با قانونمندی
۴۸. هماهنگی در انعقاد قراردادهای خارجی با توجه به روابط سیاسی با کشورها و نظارت نظام‌مند بر انعقاد این نوع قراردادها در راستای رعایت منافع ملی و دستیابی به فناوری‌های پیشرفته
۴۹. مدیریت اثربخش بر منابع آبی کشور به ویژه آب‌های مشترک با سایر کشورها
۵۰. افزایش وصول درآمدهای مالیاتی از بانک‌ها، شرکت‌های دولتی و شرکت ملی نفت
۵۱. کاهش هزینه‌های تأمین اجتماعی برای بنگاه‌های دارای زیر ۱۵ نفر کارکن با هدف تقویت تولید و اشتغال

۵۲. اختصاص درصدی از موجودی حساب ذخیره ارزی (نفت) به منظور عمران استان‌ها
۵۳. حل مشکل تحصیل روستائیان و مناطق محروم در ابعاد مختلف نظیر تأمین معلم، سرویس حمل و نقل، کمک هزینه به دانش‌آموزان بی‌بضاعت و امثالهم
۵۴. افزایش تولید فرآورده‌های نفتی در داخل با احداث پالایشگاه جدید برای تأمین نیاز داخلی و پرهیز از خرید فرآورده از خارج یا معاوضه نفت خام با فرآورده
۵۵. افزایش تعرفه واردات برای محصولات که تولید داخلی آن برای بازار مصرف کشور کافی است.
۵۶. برنامه‌ریزی برای کاهش سریع تصادفات جاده‌ای با روش‌های مؤثر مانند تقویت کنترل پلیس

اهداف سیاست داخلی

۱. جامع نمودن قوانین و مقررات و حاکمیت قانونگذاری در عرصه‌های مختلف حکومتی
۲. بهره‌مندی از نقش رسانه‌های ملی، مطبوعات و نهادهای مدنی به عنوان چشم و گوش مردم برای شفافیت امور
۳. طراحی کلیه فعل و انفعالات، حرکات و برنامه‌ریزی‌های دولت بر محور خدمت
۴. ایجاد فضای محبت، مودت، همبستگی و نشاط در جامعه
۵. ایجاد امنیت روحی و روانی در مسائل سیاسی، اجتماعی و فرهنگی
۶. نظام‌مند کردن مشارکت مردم در عرصه‌های سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی براساس شایستگی‌ها و بدون تبعیض
۷. کم کردن حجم و هزینه‌های دولت و کاهش تشریفات و کاغذبازی
۸. ایجاد فضای نقد و امر به معروف و نهی از منکر مردم نسبت به دولت
۹. دفاع از آزادی‌های سیاسی و بیان برای همه اقشار جامعه در چارچوب قانون اساسی
۱۰. ایجاد فرصت‌های برابر سیاسی (عدالت سیاسی) برای همه افراد و اقشار جامعه
۱۱. تحکیم مبانی مردم‌سالاری دینی و بسط و گسترش آن در همه عرصه‌ها

۱۲. فعال کردن آحاد جامعه در یک فرایند سلسله مراتب شبکه‌ای برای ارائه پیشنهادها به دولت و تعامل در اجرای برنامه‌ها در راستای تشکیل کابینه هفتاد میلیونی
۱۳. شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران

اهداف سیاست خارجی

۱. دیپلماسی فعال و مؤثر در سیاست خارجی و برقراری و تداوم روابط بین‌الملل براساس عزت، حکمت و مصلحت یا راهبرد عدالت، صلح و عزت برای همه و مبارزه با ناامنی و جنگ و تحقیر ملت‌ها
۲. پیگیری سیاست تنش‌زدایی در روابط دو جانبه و تهدیدزدایی در روابط بین‌الملل
۳. نگاه راهبردی به تحولات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی در عرصه روابط بین‌الملل و استفاده حکیمانه از فرصت‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در راستای منافع ملی
۴. همکاری با کشورهای اسلامی در جهت تشکیل قطب جهان اسلام در نظام چند قطبی آینده
۵. تقدم نگاه منطقه‌ای در روابط بین‌الملل و رعایت اولویت روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با جهان اسلام، حوزه خلیج فارس، حوزه خزر و آسیای میانه و حوزه پسیفیک اروپایی
۶. مبارزه همه جانبه با تروریسم (دولتی و غیردولتی)
۷. حرکت در جهت تبیین و مقابله با استعمار فرانو و مبارزه با ترفندهای نظام سلطه جهانی
۸. حمایت از مردم مظلوم فلسطین
۹. گسترش همکاری با کشورهای مستقل و غیرمتعهد براساس منافع ملی و مصالح نظام اسلامی و برقراری مناسبات عادلانه
۱۰. برنامه‌ریزی برای ایجاد و استمرار رابطه سالم و فعال با هر کشوری جز رژیم اشغالگر قدس برای همیشه و نظام سیاسی آمریکا تا زمانی که حاضر به رعایت حفظ عزت و منافع مردم ایران نباشد
۱۱. ارزیابی عملکرد سفرای جمهوری اسلامی ایران و رعایت پابندی آنان به اصول و ارزش‌های اسلامی و ایفای نقش کارآمد در جهت تأمین

منافع و مصالح کشور و ایرانیان مقیم خارج

۱۲. تغییر نگاه به ایرانیان مقیم خارج به عنوان سفرای فرهنگی کشور و عاملان همکاری‌های علمی، فنی و اقتصادی با خارج
۱۳. بسط و توسعه روابط علمی و تکنولوژیکی با کشورهایی که در تعارض با منافع جمهوری اسلامی ایران قرار ندارند و همچنین برقراری و تداوم روابط اقتصادی با سایر کشورها با توجه به مواضع سیاسی و بین‌المللی آنان نسبت به جمهوری اسلامی ایران
۱۴. تقویت و گسترش سازمان‌ها و پیمان‌های منطقه‌ای (مانند اکو و...) جهت بسط توسعه تجاری و اقتصادی منطقه‌ای در راستای منافع مشترک کشورها
۱۵. عضویت فعال و اثرگذار در سازمان‌های فرامنطقه‌ای و بین‌المللی جهت ارتقای نقش جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های جهانی
۱۶. تلاش در جهت ایجاد و گسترش نگاه مشترک در کشورهای اسلامی جهت اتخاذ سیاست‌های متمرکز بین‌المللی
۱۷. تقویت استراتژی چندجانبه‌گرایی در سطح بین‌المللی و مقابله با یک جانبه‌گرایی در عرصه بین‌الملل
۱۸. تلاش برای اعتمادسازی جهانی با حفظ اصول، ارزش‌ها و اقتدار در عرصه‌های بین‌المللی
۱۹. تهدیدزدایی و مبارزه با تولید، نگهداری و استفاده از سلاح‌های کشتار جمعی به‌عنوان ابزار تهدید ملت‌ها
۲۰. مبارزه با نظام تک قطبی و امپراتوری نظام سلطه جهانی
۲۱. بکارگیری ظرفیت‌های فرهنگی رسانه‌ای، دانشگاهی و تشکل‌های غیردولتی در جهت توسعه و پیشبرد اهداف سیاست خارجی

وزارت جهاد کشاورزی - وزیر پیشنهادی مهندس محمدرضا اسکندری

برنامه‌های وزیر جهاد کشاورزی

۱. اصلاح ساختار اجرایی سازمانی

به منظور کوچک‌سازی سازمان اداری و انجام بهینه مأموریت‌های محوله انجام اقداماتی از جمله موارد زیر ضروری می‌باشد:

(الف) واگذاری امور مربوط به تصدی‌گری و اجرایی به بخش غیردولتی (تعاونی، خصوصی)

(ب) اهتمام جدی به تقویت و توسعه تشکلهای صنفی غیردولتی ذی‌صلاح و احراز شخصیت حقوقی آنان برای انجام وظایف محوله

(ج) توسعه و تقویت عنصر نظارت و تولی‌گری از طریق استفاده مفید از نیروی انسانی کارآمد

(د) قطع رانت دولتی و پاکسازی محیط اداری از روابط ناسالم عوامل دولتی با بخش غیردولتی

(هـ) حذف سازمان‌ها و تشکیلات اداری موازی و مشابه به نحوی که با ارائه تعریف روشنی از «کار»، ساختار سازمانی متناسب با انجام

کار، شکل گرفته و انجام وظیفه نماید

(و) بسترسازی برای ایجاد فضای رقابت سالم در تهیه، تولید و عرضه نهاده‌های کشاورزی

(ز) واگذاری قطعی شرکت‌های دولتی به بخش غیردولتی

(ط) تبیین روشن وظایف محوله به مدیران سطوح مختلف با هدف ارتقاء کارایی

۲. طراحی الگوی کشت هر استان متناسب با مزیت نسبی و پتانسیل منطقه

۳. تأمین امنیت غذایی از طریق خودکفایی در تولید محصولات اساسی

۴. توجه به حفظ و توسعه منابع طبیعی

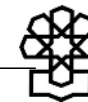
۵. اصلاح نظام بهره‌برداری از اراضی کشاورزی و تبیین نقش مردم

۶. تأمین الزامات پایداری افزایش تولید محصولات کشاورزی

۷. توسعه اشتغال مولد در بخش

۸. ایجاد تحول در سیستم بانکی بخش کشاورزی متناسب با نیازبخش
۹. برقراری نظام دادوستد اعتباری به جای دادوستد نقدی
۱۰. اصلاح نظام خرید تضمینی محصولات کشاورزی و توانمندسازی تشکل‌های تولیدکنندگان برای تنظیم بازار
۱۱. ساماندهی صندوق‌های حمایتی بخش کشاورزی
۱۲. ایجاد انضباط ساختاری و محتوایی بر مبنای تدوین استراتژی توسعه متوازن روستایی
۱۳. تلاش در جهت ارتقاء سطح درآمد و رفاه کشاورزان و روستائیان از طریق تقویت زیرساخت‌های مناسب تولید
۱۴. افزایش سهم شیلات در تأمین امنیت غذایی کشور
۱۵. بهره‌برداری مسئولانه و پایدار مناطق آبریز پرور کشور
۱۶. توسعه مکانیزاسیون از طریق افزایش بهره‌وری ماشین‌آلات و ایجاد تعاونی‌های خدمات فنی و مهندسی
۱۷. تأمین و توسعه منابع آب کشاورزی، بهبود روش‌های آبیاری در جهت افزایش راندمان و بهره‌وری آب
۱۸. ساماندهی سیستم آموزش و ترویج کشاورزی
۱۹. آموزش و توسعه منابع انسانی در بخش
۲۰. توسعه و نوسازی صنایع تبدیلی و تکمیلی موجود در جهت کاهش ضایعات
۲۱. توسعه صنایع کوچک در جهت افزایش اشتغال در مناطق روستایی
۲۲. توجه ویژه به توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات
۲۳. تقاضا محوری کردن تحقیقات بخش کشاورزی و مرجع قرار دادن حل مشکلات بخش از طریق افزایش بهره‌وری در بخش و تقویت و توسعه کشاورزی علمی - صنعتی
۲۴. پیاده کردن مدیریت ارزشی و فرهنگ جهادی در ارکان نظام مدیریت بخش کشاورزی
۲۵. تقویت و توسعه مشارکت مردمی، برقراری ارتباط و هماهنگی با شورای روستایی و مدیریت میدانی
۲۶. تعامل با وزارتخانه مربوطه در جهت ساماندهی آموزش در دانشگاه‌ها به نحوی که فارغ‌التحصیلان آن در توسعه بخش کشاورزی به

صورت مؤثر و کارا عمل نمایند.

۲۷. توسعه تحقیقات بیوتکنولوژی و تکنولوژی هسته‌ای در بخش کشاورزی

۲۸. تعیین قیمت‌های تضمینی محصولات کشاورزی مناسب با نرخ تورم و اعلام به موقع آن در جهت تشویق تولیدکنندگان

۲۹. تدوین نظام صنفی بخش کشاورزی

مقایسه برنامه‌های وزیر جهاد کشاورزی با قانون برنامه چهارم توسعه و سند چشم‌انداز بیست‌ساله

الف) قانون برنامه چهارم توسعه

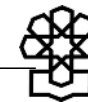
برنامه‌های محمدرضا اسکندری	قانون برنامه چهارم
<ul style="list-style-type: none"> • برنامه‌ای اعلام نشده است • برنامه‌ای اعلام نشده است 	<p>◀ ماده ۱</p> <p>به منظور ایجاد ثبات در میزان استفاده از عواید ارزی حاصل از نفت در برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و تبدیل دارایی‌های حاصل از فروش نفت به دیگر انواع ذخایر و سرمایه‌گذاری و فراهم کردن امکان تحقق فعالیت‌های پیش‌بینی شده در برنامه، دولت مکلف است با ایجاد «حساب ذخیره ارزی حاصل از عواید نفت» اقدامهای زیر را معمول دارد:</p> <p>هـ: حداقل ده درصد (۱۰٪) از منابع قابل تخصیص حساب ذخیره ارزی به بخش غیردولتی در اختیار بانک کشاورزی قرار می‌گیرد تا به صورت ارزی، ریالی جهت سرمایه‌گذاری در طرح‌های موجه نقش کشاورزی و سرمایه در گردش طرح‌هایی که با هدف توسعه صادرات انجام می‌شود توسط بانک کشاورزی در اختیار بخش غیردولتی قرار گیرد. اصل و سود این تسهیلات به صورت ارزی به حساب ذخیره ارزی واریز می‌گردد.</p> <p>و: استفاده از وجوه حساب ذخیره ارزی موضوع این ماده صرفاً در قالب بودجه‌های سنواتی مجاز خواهد بود.</p>

برنامه‌های محمدرضا اسکندری	قانون برنامه چهارم
	ز: آیین‌نامه اجرایی این ماده به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
• برنامه‌ای اعلام نشده است	<p>◀ ماده ۵</p> <p>به منظور تحقق اهداف و شاخص‌های کمی مربوط به ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید مندرج در جدول شماره ۲-۲ (بخش هفتم این قانون):</p> <p>الف: تمامی دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی مکلف‌اند در تدوین اسناد ملی، بخشی، استانی و ویژه سهم ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید در رشد تولید مربوطه را تعیین کرده و الزامات و راهکارهای لازم برای تحقق آنها را برای تحول کشور از یک اقتصادی نهاده محور به یک اقتصاد بهره‌ور محور با توجه به محورهای زیر مشخص نمایند به طوری که سهم بهره‌وری کل عوامل در رشد تولید ناخالص داخلی حداقل به سی و یک و سه دهم درصد (۳۱/۳٪) برسد:</p> <p>۱- هدف‌گذاری‌های هر بخش و زیربخش با شاخص‌های ستانده به نهاده مشخص گردد به طوری که متوسط رشد سالانه بهره‌وری نیروی کار، سرمایه و کل عوامل تولید به مقادیر حداقل ۱.۳/۵ و ۲/۵ درصد برسد.</p>
	۲- سهم رشد بهره‌وری کل عوامل و اهداف بهره‌وری نیروی کار، سرمایه بخشها و زیربخشها کشور براساس همکاری دستگاه‌های اجرایی کشور و انجمن‌های علمی و صنفی مربوطه و توافق سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعیین می‌گردد. <p>ب: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور مکلف است نسبت به بررسی عملکرد دستگاه‌های اجرایی در زمینه شاخص‌های بهره‌وری و رتبه‌بندی دستگاه‌های اجرایی اقدام</p>

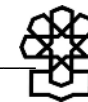
برنامه‌های محمدرضا اسکندری	قانون برنامه چهارم
<p>• برنامه‌ای اعلام نشده است</p>	<p>نموده و تخصیص منابع مالی برنامه چهارم توسعه و بودجه‌های سنواتی را با توجه به برآوردهای مربوط به ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید و همچنین میزان تحقق آنها به عمل آورده و نظام نظارتی فعالیت‌ها، عملیات و عملکرد مدیران و مسئولین را براساس ارزیابی بهره‌وری متمرکز نماید.</p> <p>ج: به‌منظور تشویق واحدهای صنعتی، کشاورزی، خدمات دولتی و غیردولتی و در راستای ارتقای بهره‌وری با رویکرد ارتقای کیفیت تولیدات و خدمات و تحقق راهبردهای بهره‌وری در برنامه، به دولت اجازه داده می‌شود جایزه ملی بهره‌وری را با استفاده از الگوهای تعالی سازمانی طراحی و توسط سازمان ملی بهره‌وری ایران طی سال‌های برنامه چهارم به واحدهای بهره‌ور در سطوح مختلف اهدا نماید.</p> <p>د: آیین‌نامه اجرایی این ماده متضمن چگونگی تدوین شاخص‌های مؤثر در سنجش بهره‌وری در دستگاه‌های اجرایی، به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</p>
<p>• تأمین امنیت غذایی از طریق خودکفایی در تولید محصولات اساسی</p> <p>• توجه به حفظ و توسعه منابع طبیعی با در اولویت قرار دادن اصول توسعه پایدار کشاورزی ارگانیک و گسترش حضور مردم در حفظ و توسعه منابع طبیعی</p> <p>• با توجه به اصول ۳ و ۴۳ قانون اساسی و در جهت تقویت امنیت غذایی در کشور برنامه‌ریزی برای تولید و خودکفایی محصولات اساسی در اولویت قرار دارد</p>	<p>◀ ماده ۱۸</p> <p>دولت مکلف است ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، برنامه توسعه بخش کشاورزی و منابع طبیعی را با محوریت خودکفایی در تولید محصولات کشاورزی، تأمین امنیت غذایی، اقتصادی نمودن تولید و توسعه صادرات محصولات کشاورزی، ارتقای رشد ارزش افزوده بخش کشاورزی حداقل به میزان رشد پیش‌بینی شده در جدول شماره (۲) بخش هفتم این قانون را تهیه و از طریق انجام اقدامات ذیل به مرحله اجرا در آورد:</p>

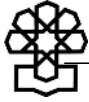
برنامه‌های محمدرضا اسکندری	قانون برنامه چهارم
<p>• توسعه صادرات محصولات کشاورزی در بخش اهداف کمی در شاخص‌های عمومی (بند الف)</p> <p>• در جزء «۴» پیش‌بینی شده که صادرات محصولات کشاورزی با نرخ ۱۰ درصد در برنامه از ۱/۲۶ میلیارد دلار به ۲ میلیارد دلار افزایش و جمعاً ۸/۴۵ میلیارد دلار کل صادرات بخش کشاورزی محقق گردد؛ اما با چه سازوکاری مشخص نیست</p> <p>الف) اهداف کمی عملیات زیربنایی آب و خاک به شرح زیر: تجهیز و نوسازی اراضی زیرسدها و بندهای انحرافی مستقل در ۵۰۰ هزار هکتار تجهیز و نوسازی اراضی سنتی در ۵۰۰ هزار هکتار اصلاح و بهبود کانال‌های عمومی و انهار سنتی در ۹۰۰ هزار هکتار</p> <p>ب) در برنامه اعلام شده، در واقع به مفاد مندرج در این بند اشاره شده است و نتیجه‌گیری شده که بر اساس بند «ه» ماده (۱) و بند «ج» ماده (۱۰) قانون برنامه منابع مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی قابل تأمین خواهد بود.</p> <p>ج) افزایش سطح بیمه محصولات باغی از ۱۷۰ هزار هکتار به ۸۸۰ هزار هکتار افزایش سطح بیمه محصولات زراعی از ۴۷۳۸ هزار هکتار به ۱۰۱۲۵ هزار هکتار</p> <p>د) ساماندهی صندوق‌های حمایتی بخش کشاورزی به منظور کاهش تصدیی دولت و واگذاری امور مردم به خودشان، ارتقای جایگاه تشکل‌های تولیدکنندگان در مراکز تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری نرخ رشد سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی</p> <p>• توسعه و نوسازی صنایع تبدیلی و تکمیلی موجود در جهت کاهش ضایعات</p>	<p>الف: سرمایه‌گذاری لازم به منظور اجرای عملیات زیربنایی آب و خاک و توسعه شبکه‌های آبیاری و زهکشی در دو میلیون هکتار از اراضی کشاورزی دارای آب تأمین شده.</p> <p>ب: تلفیق بودجه عمومی (به صورت وجوه اداره شده) با منابع نظام بانکی و منابع حاصل از مشارکت تولیدکنندگان به منظور پرداخت تسهیلات به سرمایه‌گذاران بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی و تکمیلی.</p> <p>ج: پوشش حداقل پنجاه درصدی بیمه محصولات کشاورزی و عوامل تولید با بهره‌برداری از خدمات فنی بخش خصوصی و تعاونی تا پایان برنامه.</p> <p>د: افزایش سرمایه شرکت مادر تخصصی صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی به میزان سرمایه اولیه در طول سال‌های برنامه و کمک به صندوق‌های اعتباری غیردولتی توسعه بخش کشاورزی به صورت وجوه اداره شده و از طریق اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای.</p> <p>ه: حمایت از گسترش صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی به نحوی که درصد محصولات فرآوری شده حداقل به میزان دو برابر وضع موجود افزایش یافته و موجبات کاهش ضایعات به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) فراهم گردد.</p>

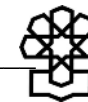
برنامه‌های محمدرضا اسکندری	قانون برنامه چهارم
<p>• افزایش سهم شیلات در تأمین امنیت غذایی کشور بهره‌برداری مسئولانه و پایدار مناطق آبی پرور کشور</p> <p>• افزایش تولیدات کشاورزی با هدف تأمین پروتئین مورد نیاز آحاد مردم هدفگذاری شده با اصلاح ساختار تغذیه میزان سرانه پروتئین حیوانی معادل ۲۹ گرم تأمین گردد. بدین منظور با پایه قرار دادن آمار تولیدات حاصل از سرشماری سال ۱۳۸۲ کشاورزی اهداف کمی در زیربخش تولید محصولات دامی به میزان تولید در سال ۱۳۸۲ برابر با ۸/۲ تن، افزایش تولیدات طی سال ۱۳۸۳-۱۳۸۸ برابر با ۴/۰۸ تن و میزان تولیدات در سال ۱۳۸۸ برابر با ۱۲/۲۸ تعیین گردیده است. تولیدات محصولات شیلاتی در سال ۱۳۸۲ برابر با ۰/۴۴۸ طی سال ۱۳۸۳-۱۳۸۸ ۰/۳ تن و در سال ۱۳۸۸ برابر با ۰/۷۴۸ تن تعیین گردیده است.</p> <p>• برنامه‌ای اعلام نشده است</p> <p>• برنامه‌ای اعلام نشده است</p> <p>• برنامه‌ای اعلام نشده است</p>	<p>و: افزایش تولید مواد پروتئینی دام و آبزیان در راستای اصلاح ساختار تغذیه به نحوی که سرانه سهم پروتئین حیوانی در الگوی تغذیه به بیست و نه گرم افزایش یابد.</p> <p>ز: ایجاد صندوق تثبیت درآمد کشاورزان با مشارکت درآمدی دولت و کشاورزان جهت سیاست‌های حمایتی درآمدی کشاورزان به نحوی که خطرپذیری حاصل از تغییر قیمت‌ها و عملکرد تولید را به منظور تثبیت درآمد کشاورزان کاهش دهد. اساسنامه صندوق یاد شده ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.</p> <p>ح: صدور سند مالکیت اراضی کشاورزی واقع در خارج از محدوده قانونی شهرها و شهرک‌ها و روستاها به نام مالکین قانونی آنها از طریق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تا پایان برنامه چهارم.</p> <p>ط: نوسازی باغات موجود و توسعه باغات با اولویت در اراضی شیبدار و مستعد به میزان یک میلیون هکتار با تأمین منابع ارزان قیمت و در راستای توسعه صادرات.</p>

برنامه‌های محمدرضا اسکندری	قانون برنامه چهارم
• برنامه‌ای اعلام نشده است	ی: ایجاد انگیزه برای جذب متخصصین توسط تولیدکنندگان و بهره‌برداران به منظور گسترش آموزش و ترویج با استفاده از خدمات فنی بخش خصوصی و تعاونی به میزان حداقل سی درصد (۳۰٪) تولیدکنندگان و بهره‌برداران و توسعه تحقیقات کاربردی کشاورزی به میزان دو برابر شرایط سال پایه.
• برنامه‌ای اعلام نشده است	<p>◀ ماده ۲۰</p> <p>مواد (۱۰۸)، (۱۲۱)، (۱۲۲) و (۱۳۴) «قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ و اصلاحیه‌های آن» برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۴-۱۳۸۸) تنفیذ می‌گردد.</p> <p>◀ ماده ۱۰۸</p> <p>الف: به منظور استفاده از نیروهای متخصص و کارآفرینان بخش آب و کشاورزی با اولویت ساکنین روستاها، دولت مجاز است اراضی بزرگ با مقیاس اقتصادی را در عرصه‌های منابع طبیعی که قابل احیا و بهره‌برداری کشاورزی می‌باشند، با شرایط مناسب در اختیار آنان قرار دهد و حمایت‌های لازم را از قبیل ایجاد زیربناها و پرداخت تسهیلات به عمل آورد.</p> <p>دولت موظف است ارزش آن قسمت از اراضی ملی و موات و سایر اراضی متعلق به دولت را که برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های مختلف تولیدی به مردم (اعم از حقیقی و حقوقی) واگذار می‌نماید در ابتدای واگذاری تقویم و بر همان اساس بعد از شروع دوره بهره‌برداری آن را با اقساط حداکثر پنج‌ساله دریافت نماید. ارزش احیا و تبدیل به احسن این اراضی متعلق به بهره‌بردار بوده و دولت حق ندارد بابت آن وجهی دریافت نماید.</p> <p>ب: به منظور آزادسازی عرصه‌های منابع طبیعی و اعمال مدیریت بهره‌برداری بهینه، دولت</p>

برنامه‌های محمدرضا اسکندری	قانون برنامه چهارم
	<p>مکلف است به عشایر و دامداران دارای پروانه بهره‌برداری و یا بهره‌برداران عرفی و تشکل‌های اقتصادی آنها از اراضی مرتعی قابل احیای تحت تصرف خود و یا اراضی همان مناطق زیست آنها در بیلاق و قشلاق برای کشاورزی و از عرصه‌های مرتعی برای اجرای طرح‌های مرتعداری و تولید علوفه واگذار نماید (با قید اولویت) به گونه‌ای که معیشت آنها در حد بالای خط فقر تأمین گردد و بقیه اراضی جهت سرمایه‌گذاری و واگذاری براساس ضوابط مربوطه منظور می‌گردد.</p> <p>آیین‌نامه اجرایی این ماده شامل نحوه قیمت‌گذاری، ضوابط تشخیص نیروهای متخصص و کارآفرین، ضوابط تشخیص اراضی بزرگ با مقیاس اقتصادی و تعیین انواع حمایتها به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های کشاورزی و جهادسازندگی و نیرو به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.</p>

ب) سند چشم‌انداز بیست‌ساله

سند چشم‌انداز	برنامه‌های محمد رضا اسکندی
امور اجتماعی، سیاسی، دفاعی و امنیتی ۱۹- آمایش سرزمینی مبتنی بر اصول ذیل: - حفاظت محیط زیست و احیاء منابع طبیعی.	<ul style="list-style-type: none"> • توجه به حفظ و توسعه منابع طبیعی • توجه به اصول توسعه پایدار کشاورزی ارگانیک و گسترش حضور مردم در حفظ و توسعه منابع طبیعی در اولویت قرارداد
- رفع محرومیتها خصوصاً در مناطق روستایی کشور. - امور اقتصادی ۳۴- تحقق رشد اقتصادی پیوسته، با ثبات و پرشتاب متناسب با اهداف چشم‌انداز	<ul style="list-style-type: none"> • توسعه صنایع کوچک در جهت افزایش اشتغال در مناطق روستایی • ایجاد زمینه برای افزایش میزان مشارکت جامعه روستایی و عشایر در فرایند توسعه • بهبود معیشت روستائیان و عشایر از طریق ایجاد تنوع و توسعه فعالیت‌های اقتصادی در مناطق روستایی و عشایری با تأکید بر فعالیت صنعتی و کاربرد فناوری‌های نوین در تولید و فرآوری محصولات کشاورزی
- ایجاد اشتغال مواد و کاهش نرخ بیکاری. ۳۷- ایجاد سازوکار مناسب برای رشد بهره‌وری عوامل تولید (انرژی، سرمایه، نیروی کار، آب، خاک و...).	<ul style="list-style-type: none"> • ایجاد و تکمیل زیربناهای مورد نیاز توسعه فعالیت‌های اقتصادی و ایجاد فرصت‌های شغلی جدید • توسعه منابع انسانی از طریق افزایش سطح مهارت‌های فنی و حرفه‌ای • توسعه اشتغال مولد در بخش • تأمین و توسعه منابع آب کشاورزی، بهبود روش‌های آبیاری در جهت افزایش راندمان و بهره‌وری آب • تأمین امنیت غذایی از طریق خودکفایی در تولید محصولات اساسی با توجه به اصول ۳ و ۴۳ قانون اساسی و در جهت تقویت امنیت غذایی در کشور برنامه‌ریزی برای تولید و خودکفایی محصولات اساسی در اولویت قرار دارد

	<p>۳۸- تأمین امنیت غذایی کشور با تکیه بر تولید از منابع داخلی و تأکید بر خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی..</p>
<p>• تأمین و توسعه منابع آب کشاورزی، بهبود روش‌های آبیاری در جهت افزایش راندمان و بهره‌وری آب</p>	<p>۴۰- توجه به ارزش اقتصادی، امنیتی، سیاسی و زیست محیطی آب در استحصال، عرضه، نگهداری و مصرف آب. - مهار آبهایی که از کشور خارج می‌شود و اولویت استفاده از منابع آبهای مشترک. ۴۱- حمایت از تأمین مسکن گروههای کم درآمد و نیازمند. ۴۲- حرکت در جهت تبدیل درآمد نفت و گاز به داراییهای مواد به منظور پایدارسازی فرآیند توسعه و تخصیص و بهره‌برداری بهینه از منابع. ۴۳- توسعه روستاها.</p>
<p>• بهبود معیشت روستاییان و عشایر از طریق ایجاد تنوع و توسعه فعالیت‌های کاربردی فناوری‌های نوین در تولید و فراوری محصولات کشاورزی • توسعه و نوسازی صنایع تبدیلی و تکمیلی • توسعه صنایع کوچک در جهت افزایش اشتغال در مناطق روستایی • تعیین قیمت‌های تضمینی محصولات کشاورزی مناسب با نرخ تورم و اعلام به موقع آن در جهت تشویق تولیدکنندگان</p>	<p>- ارتقاء سطح درآمد و زندگی روستاییان و کشاورزان و رفع فقر، با تقویت زیرساختهای مناسب تولید و تنوع‌بخشی و گسترش فعالیتهای مکمل به ویژه صنایع تبدیلی و کوچک و خدمات نوین، با تأکید بر اصلاح نظام قیمت‌گذاری محصولات.</p>

شماره مسلسل: ۱۰-۷۶۳۴

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: مقایسه تطبیقی برنامه‌های پیشنهادی وزرای کابینه نهم با قانون برنامه چهارم توسعه و سند چشم‌انداز بیست‌ساله (ویژه کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی)

نام دفتر: معاونت پژوهشی

تهیه و تدوین: پروانه مردانی

متقاضی: معاون پژوهشی

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آن‌ها: —

منابع و مأخذ تهیه گزارش:

۱. قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.
۲. سند چشم‌انداز بیست‌ساله.
۳. برنامه‌های پیشنهادی وزرا در صحن علنی مجلس شورای اسلامی به هنگام اخذ رأی

تاریخ انتشار: ۱۳۸۵/۱۰/۱۶